

สภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2

THE STATE AND PROBLEMS OF ACADEMIC ADMINISTRATION OF SCHOOLS UNDER NONG BUA

LAMPHU PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

นลพรรณ ภูวงษ์

นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ศิษย์พงศ์ ศรีจันทร์

อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 และเพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ปีการศึกษา 2559 รวมทั้งสิ้น 1,625 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 280 คน แบ่งเป็น ผู้บริหารโรงเรียน 35 คน และครูผู้สอน 245 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.981 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test for Independent samples) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) ด้วยสถิติเอฟ (F-test) และการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé)

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน ส่วนปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานวิชาการ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มี 3 ด้านที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการส่งเสริมความรู้วิชาการแก่ชุมชน ขณะที่ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .05 ส่วนปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มี 7 ด้านที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การแนะแนวการศึกษา และการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และมี 3 ด้านที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การนิเทศการศึกษา และการส่งเสริมความรู้วิชาการแก่ชุมชน ส่วนอีก 2 ด้านที่เหลือไม่แตกต่างกัน คือ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันที่จัดการศึกษา ส่วนปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มี 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มี 2 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ การส่งเสริมความรู้วิชาการแก่ชุมชน และการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และมี 2 ด้านที่ไม่แตกต่างกัน ได้แก่ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันที่จัดการศึกษา ส่วนอีก 8 ด้านที่เหลือ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: การดำเนินงานวิชาการ, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2

Astract

The objectives of the research were to study the conditions and problems of the academic administration of schools under Nong Bua Lamphu Primary Educational Service Area Office 2, and to compare the conditions and problems of the academic administration of schools under Nong Bua Lamphu Primary Educational Service Area Office 2, classified by positions, educational levels, work experiences and school sizes. The samples of the research were totally 280 persons of 35 school administrators and 245 teachers, selected by Krejcie and Morgan's table. The instrument of the research used to collect data was the rating-scale questionnaire with the entire validity of 0.981. The statistics used to analyze the data were comprised of frequency, percentage, mean, standard deviation. The t-test for independent samples and the one-way analysis of variance (ANOVA) by using F-test. In case paired differences were found, the Scheffé's method was utilized.

The research findings were found as follows:

1. The conditions of the academic administration of schools under Nong Bua Lamphu Primary Educational Service Area Office 2 were found to be overall a high level ($\bar{x} = 4.02$), and considered in each aspect, they were found to be at a high level. The problems of the academic administration of those schools were found to be overall and in each aspect at a moderate level ($\bar{x} = 2.93$), and considered in each aspect, they were found to be at a moderate level.

2. The comparison of those schools' academic administration conditions, classified by the respondents' administrative positions, was found not to be overall different and in each aspect. In addition, the comparison of those schools' academic administration problems, classified by the respondents' administrative positions, was found not to be overall different. Considered in each aspect, the development of internal quality assurance system was found to be different at a statistically significant level of .05.

3. The comparison of those schools' academic administration conditions, classified by the respondents' educational levels, was found to be overall different at a statistically significant level of .05. Considered in each aspect, there were three aspects: research and development of education quality, the development of internal quality assurance system, and the academic promotion to the community, which were found to be different at a statistically significant level of .01, and the development of learning resources was found to be different at a statistically significant level of .05. The comparison of those schools' academic administration problems, classified by the respondents' educational levels, was found not to be overall different and in each aspect.

4. The comparison of the conditions of the academic administration of those schools, classified by the respondents' work experiences, was found to be overall different at a statistically significant level of .01. Considered in each aspect, there were seven aspects: learning process development, evaluation and credit transfer, the research for educational quality development, the development of educational media, innovation and technology, the development of learning resources, educational guidance, and cooperation on academic development with other academic institutions, which were found to be different at a statistically significant level of .01, and there were three aspects: school curriculum development, the educational supervision, and the academic promotion to the community, which were found to be different at a statistically significant level of .05. There were two aspects: the development of internal quality assurance system, and academic support and promotion to individuals, families, organizations, agencies and institutions, which were found not to be different. The comparison of those schools' academic administration problems, classified by the respondents' work experiences, was found not to be overall different. Considered in each aspect, there were two aspects: the development of internal quality assurance system, and the cooperation of academic development with other institutions, which were found to be different at a statistically significant level of .05.

5. The comparison of those schools' academic administration conditions, classified by the respondents' school sizes, was found to be overall and in each aspect different at a statistically significant level of .01. The comparison of those schools' academic administration problems, classified by the respondents' school sizes, was found to be overall different at a statistically significant level of .01. Considered in each aspect, there were eight aspects: school curriculum development, learning process development, evaluation and credit transfer, the research for educational quality development, the development of educational media, innovation and technology, the development of learning resources, the educational supervision, the educational guidance, and cooperation on academic development with other academic institutions, which were found to be different at a statistically significant level of .01. In addition, there were two aspects: the academic promotion to the community, and the cooperation of academic development with other institutions, which were found to be different at a statistically significant level of .05, and there were two aspects: the development of internal quality assurance system and the academic support and promotion to individuals, families, organizations, agencies and institutions, which were found not to be different.

Keywords: Academic Administration, Nong Bua Lamphu Primary Educational Service Area Office 2

ภูมิหลัง

การศึกษาถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ทุกประเทศใช้เป็นนโยบายหลักสำหรับการพัฒนาประเทศ เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือหนึ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ อันจะส่งผลต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติโดยตรง ดังนั้น การศึกษาจึงเป็นพื้นฐานในการนำพาประเทศไทยก้าวหน้าอย่างยั่งยืน จึงจำเป็นที่จะต้องส่งเสริมและยกระดับการศึกษาในทุกช่วงวัย ให้ทุกส่วนบูรณาการการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (สำนักวิชาการ, สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2558, หน้า 1) และ การศึกษาระดับขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการพัฒนาคุณภาพชีวิตพร้อมที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคมตามบทบาทและหน้าที่ของตน โดยถือว่าผู้ที่เรียนจบการศึกษาในระดับนี้จะสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2559, หน้า 3) ทั้งนี้สำนักวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของสถานศึกษา ซึ่ง จันทรานี สงวนนาม (2551, หน้า 143) เห็นว่า งานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษา และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ส่วนการปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ นั้น แม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกันแต่ก็เป็นเพียงส่วนส่งเสริมสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียนซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติจะต้องสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร

ปัญหาการจัดการศึกษาของไทยในปัจจุบันมีความชัดเจนแล้วว่าส่วนหนึ่งมาจากการรวบอำนาจไว้ที่กระทรวงศึกษาธิการ และการจะแก้ปัญหานี้ให้ลุล่วงจำเป็นต้องคลี่คลายและกระจายอำนาจการตัดสินใจไปสู่ระดับโรงเรียน และลงไปสู่หน่วยย่อยที่สุด นั่นก็คือ ห้องเรียน (อภิรดา มีเดช, 2559) ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาเดิม ๆ ที่เกิดจากปัญหาทางด้านระบบบริหารและการจัดการของกระทรวงศึกษาธิการนับตั้งแต่ที่มีการปฏิรูปการศึกษาครั้งแรกในปี 2542 สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ปีการศึกษา 2557 มีโรงเรียนที่เข้าร่วมการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพผู้เรียน ทั้งสิ้น 103 โรงเรียน ผลการประเมิน พบว่า ความสามารถพื้นฐาน ความสามารถด้านภาษา และความสามารถด้านเหตุผล มีโรงเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับ

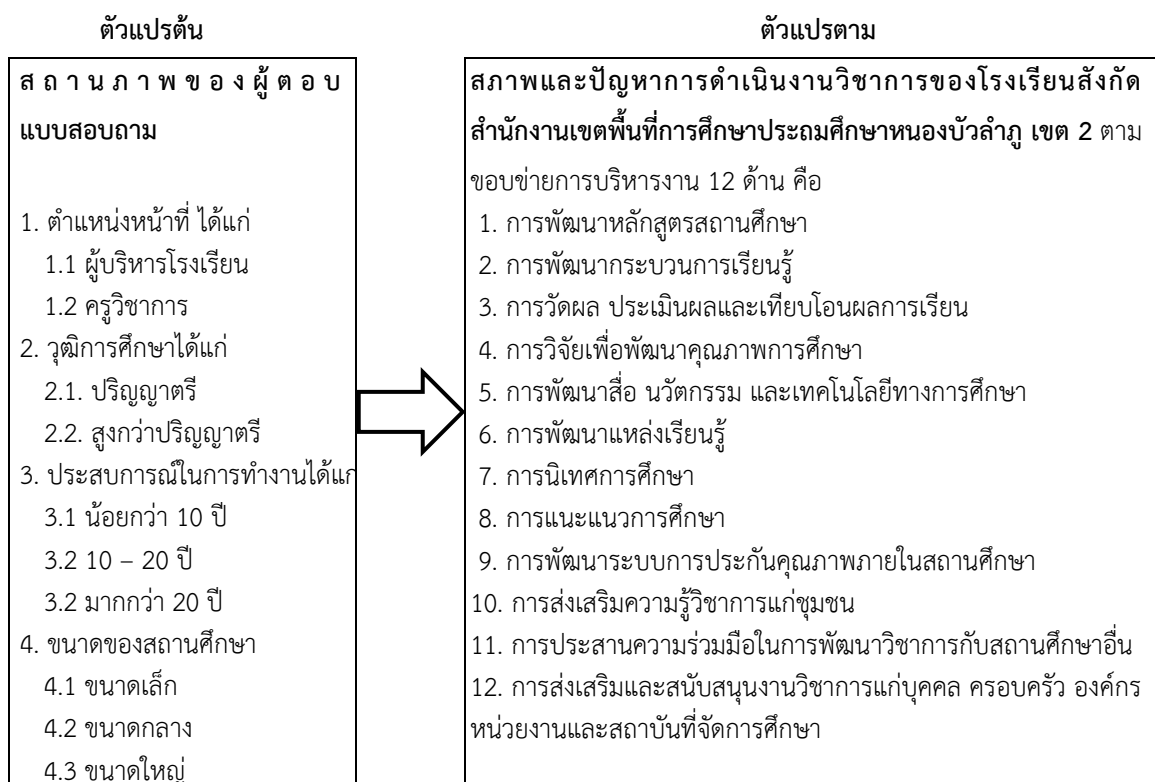
สพฐ. และระดับประเทศเพียง 37 โรงเรียน และต่ำกว่าระดับ สพฐ. และระดับประเทศ 66 โรงเรียน ส่วนด้านความสามารถด้านคำนวณ มีโรงเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับ สพฐ. และระดับประเทศ เพียง 29 โรงเรียน และต่ำกว่าระดับ สพฐ. และระดับประเทศ 74 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2. 2557) จากเหตุผลดังกล่าวเป็นแรงจูงใจให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 และเพื่อนำเสนอแนวทางการดำเนินงานวิชาการที่เหมาะสมทำให้การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพอันเป็นประโยชน์สำหรับสถานศึกษาอื่นสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการดำเนินงานวิชาการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จุดประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้ศึกษาได้ยึดกรอบแนวคิดขอบข่ายการบริหารงาน 12 ด้านของการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ (2546) ตามแผนภูมิแสดงกรอบแนวคิดในการค้นคว้าวิจัย ดังภาพประกอบข้างล่าง

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน 105 คน และครูวิชาการ 1,520 คนรวมทั้งสิ้น 1,625 คน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ปีการศึกษา 2559 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารโรงเรียน 35 คน และครูวิชาการ 245 คน รวมทั้งสิ้น 280 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample size) โดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan อ้างถึงในพิมพ์อร สดเอี่ยม. 2557, หน้า 35) และใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยสร้างจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามชนิดสำรวจรายการ (Check List) เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (the five-point rating scale questionnaire) เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน 12 ด้าน

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะแบบปลายเปิด (Open end) เกี่ยวกับการปรับปรุงการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน 12 ด้าน

2. การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

2.1 นำแบบสอบถามที่ผ่านพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ไปเสนอขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ (Item-Objective Congruency: IOC) และได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.80-1.00 จากนั้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์อีกครั้ง

2.2 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขมาจัดพิมพ์ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้บริหารและครูวิชาการที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน เพื่อทดสอบหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของข้อคำถามในแต่ละด้านและทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งแบบสอบถามฉบับนี้ พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .981 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ระหว่าง 0.636-0.968

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อผู้บริหารและครูวิชาการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2

2. ส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 โดยหาความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์สภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และแปลความหมายค่าเฉลี่ย
3. เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูวิชาการ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ และ ระดับการศึกษาโดยใช้การทดสอบค่าที (t – test แบบ Independent samples)
4. เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของสถานศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียวโดยใช้ สถิติทดสอบเอฟ (F – test) (One-way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffé's method) (ชูศรี วงศ์ รัตน์. 2544, หน้า 236)

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจบการศึกษาระดับปริญญาตรี 207 คน คิดเป็นร้อยละ 73.9 และสูงกว่าปริญญาตรี 73 คน คิดเป็นร้อยละ 26.1 ประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปี 88 คน คิดเป็นร้อยละ 31.4 มี อายุระหว่าง 10-20 ปี 94 คน คิดเป็นร้อยละ 33.6 และมากกว่า 20 ปี 98 คน คิดเป็นร้อยละ 35 ปฏิบัติงานอยู่ใน โรงเรียนขนาดเล็ก 95 คน คิดเป็นร้อยละ 33.9 ขนาดกลาง 147 คน คิดเป็นร้อยละ 52.5 และขนาดใหญ่ 38 คน คิด เป็นร้อยละ 13.6
2. สภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หนองบัวลำภู เขต 2
 - 2.1 สภาพการดำเนินงานวิชาการ ภาพรวมผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการเห็นว่าโรงเรียนมีการ ดำเนินงานวิชาการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$, $S.D = .55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีการดำเนินงาน อยู่ในระดับมากด้านที่มีการดำเนินงานสูงที่สุด(เมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ย) คือด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.13$, $S.D = .64$) และด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและ สถาบันที่จัดการศึกษา $\bar{x} = 4.13$, $S.D = .67$) รองลงมาคือด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา ($\bar{x} = 4.10$, $S.D = .62$) ส่วนด้านที่มีการดำเนินงานต่ำที่สุดคือด้านการนิเทศการศึกษา $\bar{x} = 3.91$, $S.D = .73$)
 - 2.2 ปัญหาการดำเนินงานวิชาการ โดยภาพรวมผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการเห็นว่า โรงเรียนมี ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.93$, $S.D = 0.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีปัญหาสูงที่สุด คือด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา $\bar{x} = 3.03$, $S.D = 0.89$) รองลงมาคือด้านการพัฒนา สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ($\bar{x} = 3.01$, $S.D = 0.90$) ส่วนด้านที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือด้านการ ประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ($\bar{x} = 2.73$, $S.D = 1.10$)
3. การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู โดยการทดสอบสมมติฐานทางสถิติ ที่ระดับ .05 พบว่า

3.1 ตำแหน่งหน้าที่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานวิชาการ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ($t = .147$, $P\text{-value} = .883$) และรายด้านความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สำหรับปัญหาการดำเนินงานวิชาการโดยภาพรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ($t = -1.642$, $P\text{-value} = .102$) ส่วนรายด้านมีเพียงด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ครูวิชาการเห็นว่าระดับปัญหาการดำเนินงานวิชาการสูงกว่าผู้บริหารโรงเรียน ($t = -2.112$, $P\text{-value} = .036$) โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ระดับการศึกษา ผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีเห็นว่าโรงเรียนมีการดำเนินงานวิชาการอยู่ในระดับที่สูงกว่าผู้ที่จบสูงกว่าปริญญาตรี ($t = 2.422$, $P\text{-value} = .016$) ส่วนรายด้านผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีเห็นว่าโรงเรียนมีการดำเนินงาน ด้านรายการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการส่งเสริมความรู้วิชาการแก่ชุมชน อยู่ในระดับที่สูงกว่าผู้ที่จบสูงกว่าปริญญาตรีสำหรับปัญหาการดำเนินงานวิชาการโดยภาพรวม ($t = .256$, $P\text{-value} = .799$) ไม่แตกต่างกัน และรายด้าน ความคิดเห็นก็ไม่แตกต่างกัน

3.3 ประสบการณ์ในการทำงานในภาพรวม ผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ($F = 7.522$, $P\text{-value} = .001$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10-20 ปี เห็นว่าโรงเรียนมีการดำเนินงานวิชาการอยู่ในระดับสูงกว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี และมากกว่า 20 ปี ส่วนรายด้านทุกด้านมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันที่จัดการศึกษา โดยด้านที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การแนะแนวการศึกษา และการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และด้านที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การนิเทศการศึกษา และการส่งเสริมความรู้วิชาการแก่ชุมชน สำหรับปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน ภาพรวม ความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ($F = 1.356$, $P\text{-value} = .259$) ส่วนรายด้านทุกด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ที่พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 ขนาดของสถานศึกษา สภาพการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวม แตกต่างกัน ($F = 20.615$, $P\text{-value} = .000$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีสภาพการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน สูงกว่าขนาดเล็กและขนาดกลาง ส่วนรายด้านทุกด้านมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนโดยภาพรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ($F = 5.116$, $P\text{-value} = .007$) ส่วนรายด้าน ด้านที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา ด้านที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ การส่งเสริมความรู้วิชาการแก่ชุมชน และการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และด้านที่มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ได้แก่ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันที่จัดการศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ทั้ง 12 ด้านมีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน

1.1 สภาพการดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการรับผู้กระจายอำนาจทำให้โรงเรียนต้องรับผิดชอบมากขึ้น เพื่อให้นักเรียนและผู้ปกครองจะได้มีความพึงพอใจในระดับสูงต่อการบริหารถึงแม้ว่าคนจะต้องทำงานหนักมากขึ้นก็ตาม จึงทำให้มีสภาพการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กุลทรัพย์ นนทบท (2556, หน้า 53) ได้ศึกษาเรื่องสภาพการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตตำบลหนองขาม อำเภอคูเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากงานวิจัยของ นครศรี เกื้อกุล (2559, หน้า 211) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง สภาพการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของ นิยา จอกแก้ว (2559, หน้า 112-113) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 3 ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก

1.2 ปัญหาการดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในยุคปฏิรูปการศึกษา ครูต้องปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ทำให้ข้าราชการครูทุกคนต้องปรับเปลี่ยนบทบาทต่าง ๆ อย่างมากมายเพื่อให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงโดยเฉพาะการปฏิบัติงานสายวิชาการ ซึ่งเป็นงานหัวใจหลักของโรงเรียน จึงมีการลงมือปฏิบัติงานอย่างจริงจัง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริวรรณ รัตนารุณจิต (2554, หน้า 93) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการดำเนินงานวิชาการของครู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

2. การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน

2.1 ตำแหน่งหน้าที่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการต่างให้ความสำคัญกับการดำเนินงานด้านวิชาการ ซึ่งถือว่าเป็นงานหลักของโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนประเภทใดและยังเป็นการที่จะต้องปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จุไรลักษณ์ โกมล (2548) ทำการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลิขบุรี พบว่าผู้บริหารและตำแหน่งครูวิชาการโดยรวมและด้านการบริหารหลักสูตรด้านการจัดการเรียนการสอนด้านการนิเทศภายในด้านการประเมินผลการศึกษาด้านการประกันคุณภาพการศึกษาและด้านการวิจัยในชั้นเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่แตกต่างกัน และ นิยา จอกแก้ว (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประณตศึกษาอุบลราชธานีเขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ไม่แตกต่างกัน

2.2 ระดับการศึกษา ผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีเห็นว่าโรงเรียนมีการดำเนินงานวิชาการอยู่ในระดับสูงกว่าผู้ที่จบสูงกว่าปริญญาตรีทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ความคาดหวังต่อการดำเนินงานด้านวิชาการแตกต่างกันผู้ที่จบสูงกว่าปริญญาตรีอาจคาดหวังหรือต้องการให้โรงเรียนมีการดำเนินงานด้านวิชาการในระดับที่สูงกว่าผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิริวรรณ รัตนการุณจิต (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมีสภาพการดำเนินงานวิชาการมากกว่าครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

ส่วนปัญหาการดำเนินงานวิชาการในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาคล้ายคลึงกัน เช่น การขาดงบประมาณสนับสนุนงานวิชาการ แผนงานวิชาการไม่สามารถปฏิบัติตามแผน ครูมีภาระงานชั่วโมงสอนมาก และครูสอนไม่ตรงตามวิชาเอก เป็นต้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุลัดดาวัลย์ อัฐนาค (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ครูวิชาการที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน

2.3 ประสบการณ์ในการทำงาน ภาพรวมผู้ที่มีการประสบการณ์ในการทำงาน 10-20 ปี เห็นว่าโรงเรียนมีการดำเนินงานวิชาการอยู่ในระดับสูงกว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปีและมากกว่า 20 ปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกันทำให้มุมมองหรือความคาดหวังต่อการดำเนินงานด้านวิชาการแตกต่างกันสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิริวรรณ รัตนการุณจิต (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี มีสภาพการดำเนินงานวิชาการแตกต่างกับครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10-20 ปี และครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10-20 ปี มีสภาพการดำเนินงานวิชาการแตกต่างกับครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี

ส่วนปัญหาการดำเนินงานวิชาการ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาคล้ายคลึงกัน เช่น การขาดงบประมาณสนับสนุนงานวิชาการ แผนงานวิชาการไม่สามารถปฏิบัติตามแผน ครูมีภาระงานชั่วโมงสอนมาก และครูสอนไม่ตรงตามวิชาเอก เป็นต้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มโนรา อามาศย์ทัศน์ (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาการบริหารวิชาการในโรงเรียนอำเภอกุฉินารายณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนครเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน

2.4 ขนาดของสถานศึกษา โรงเรียนขนาดใหญ่มีสภาพการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน สูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ขนาดของสถานศึกษาที่แตกต่างกันทำให้โรงเรียนมีความพร้อมด้านบุคลากร อุปกรณ์การเรียนการสอน ตลอดจนงบประมาณที่แตกต่างกันจึงทำให้สภาพการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นครศรี ศรีเกื้อกุล (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 แตกต่างกัน

ส่วนปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาคล้ายคลึงกัน เช่น การขาดงบประมาณสนับสนุนงานวิชาการ แผนงานวิชาการไม่สามารถปฏิบัติการได้ตามแผน ครูมีภาระงานชั่วโมงสอนมาก และครูสอนไม่ตรงตามวิชาเอก เป็นต้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของประพันธ์ เมาเริงแก (2548) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนควรตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิชาการ ซึ่งถือว่าเป็นงานหลักของโรงเรียน และควรร่วมกันหาหรือเพื่อหาแนวทางพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิชาการอย่างสม่ำเสมอและไม่หยุดนิ่ง และเพื่อให้เกิดการตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา โดยไม่คิดว่าสิ่งที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันมีความสมบูรณ์แล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรให้ความสำคัญในด้านการนิเทศการศึกษา ซึ่งเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เพื่อยกระดับให้มีความเป็นมาตรฐานและมีความโปร่งใสตรวจสอบได้
2. ในส่วนของปัญหาการดำเนินงาน ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนพึงตระหนักว่า ปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการศึกษาย่อมเกิดขึ้นได้อยู่เสมอเนื่องจากมีหลากหลายปัจจัยเข้ามาเกี่ยวข้อง จึงต้องกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาอย่างรวดเร็วและตรงจุด ทั้งนี้ควรหาโอกาสในการร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อพัฒนาด้านวิชาการ
3. ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน ไม่ว่าจะอยู่ในตำแหน่งใด ควรลงมือปฏิบัติงานด้านวิชาการอย่างเต็มที่โดยเสมอภาคกัน ซึ่งถือว่าเป็นงานหลักของโรงเรียน เพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหาจากการขาดงบประมาณสนับสนุนงานวิชาการ แผนงานวิชาการไม่สามารถปฏิบัติตามแผน ครูมีภาระงานชั่วโมงสอนมาก และสอนไม่ตรงตามวิชาเอก เป็นต้น
4. ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน ควรได้รับการสนับสนุนและพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับการบริหารจัดการการศึกษาด้านวิชาการเพื่อลดความเห็นที่แตกต่างจากประสบการณ์การทำงานที่ต่างกัน
5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ควรเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มเครือข่ายในการดูแลโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดที่มีขนาดเล็กเพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้มีการยกระดับคุณภาพการศึกษา
6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ควรให้ความช่วยเหลือแก่โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในสังกัดในด้านการจัดสรรบุคลากรให้ครบทุกชั้นเรียน จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอตามขอบข่ายงาน จัดหาสื่อการสอนและวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยเพื่อความสะดวกในการบริหารงานและการจัดการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบสภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก กลาง และใหญ่ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพในรูปแบบของการสัมภาษณ์หรือการประชุมกลุ่ม
3. ควรศึกษาความต้องการพัฒนานตนเองของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ในเรื่องเกี่ยวกับการนิเทศภายในและการประกันคุณภาพ เพื่อนำไปสู่การดำเนินการแก้ไขสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กุลทรัพย์ นนทบท. (2556). สภาพการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตตำบลหนองขาม อำเภอคูเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2551). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: บัค พอยท.
- จุไร ลักษณะโกล. (2548). สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ลพบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2544). การวิจัยเพื่อการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: ทิปพัลลิเคชั่น.
- นคเรศ ศรีเกื้อกุล. (2559). สภาพการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). สารคาม: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- นิพนธ์ กินาวงษ์. (2526). หลักการเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พิมพ์เนต.
- ประพันธ์ เม้าเวียงแก. (2548). การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลยเขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เลย: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- พิมพ์อร สดเอี่ยม. (2557). สถิติสำหรับการวิจัยทางการบริหารการศึกษา. เลย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต ศรีล้านช้าง จังหวัดเลย.
- มนิรา อามาศย์ทัศน. (2553). สภาพปัญหาการบริหารวิชาการในโรงเรียนอำเภอภูพาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รัตนา กาญจนพันธุ์. (2536). การบริหารสถานศึกษา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศิริวรรณ รัตนารุณจิต. (2554). สภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.

- กระทรวงศึกษาธิการ (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545) พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545). กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา. (ลงวันที่ 11 ตุลาคม 2559). แหล่งที่มา: สำนักทดสอบทางการศึกษา. เข้าถึงได้จาก http://bet.obec.go.th/index/wp-content/uploads/dlm_uploads/2016/10/Ministry-of-education-Announcement-11_10_2016-1.pdf (11 มกราคม 2559)
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2. (2557). รายงานคุณภาพการจัดการศึกษาประจำปี 2557. หนองบัวลำภู: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2
- สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2558). สารสังเขปประเด็นการปฏิรูปประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สุลัดดาวัลย์ อัฐนาถ. (2559). สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- อภिरดา มีเดช. (2559). การศึกษาไทยแก้ได้ ในชาตินี้! (25 พฤศจิกายน 2559). แหล่งที่มา: เว็บบล็อกกาซีน เข้าถึงได้จาก <https://waymagazine.org/education-prawit/> (26 พฤศจิกายน 2559)